

Práctica 1: Modulacións dixitais

Nombre estudante: *Miguel Blanco Godón*

Curso: *Software de comunicacións (Enxeñaría de computadores)* – Docente: *Óscar Fresnedo Arias*

Fecha de entrega: *26 de marzo do 2021*

Introdución

O obxectivo desta práctica é a avaliación das modulacións do estándar IEEE 802.11n cando son transmitidas por canles AWGN. O método de avaliación será a simulación do sistema en Matlab. Concretamente, as modulacións avaliadas son 2-PSK, 4-PSK, 16-QAM, 64-QAM.

Arquitectura do sistema

O sistema está composto por tres partes, un modulador dixital, unha canle AWGN e un demodulador dixital. Un sistema de comunicación está formado por, como mínimo, un emisor, unha canle de comunicación en un receptor. O modulador forma parte do emisor, a canle AWGN é o medio para a comunicación e o demodulador forma parte do receptor.

Modulador dixital. É a primeira parte do sistema, a cal que encarga de converter o fluxo de bits un conxunto de símbolos dependentes da modulación. Para iso basámonos na representación discreta equivalente, a través dun método denominado *representación vectorial de sinais*. Este método, que forma parte do análise espacial de sinais, foi desenvolvido primeiramente por V.A.Kotel'nikov en 1947. A idea consiste en representar cada elemento dun conxunto de sinais transmitidas mediante un vector N-dimensional, sendo N o número de funcións básicas ortonormais necesarias para unha representación xeométrica única dos sinais transmitidos. Un parámetro importante na modulación, aparte do tipo, é o número de niveis. O número de niveis dunha modulación dánolo o valor de M, o número de sinais necesarias, e implica que cada símbolo conterá a información de $\log_2 M$ bits. As bases a usar dependen de cada modulación:

- **Phase Shift Keying (PSK):** modifica a fase nunha portadora de frecuencia constante.
- **Quadrature Amplitude Modulation (QAM):** modifica a fase e a amplitude da sinal portadora.

Canle AWGN. En comunicacións, unha canle é un medio de transmisión a través do cales viaxa a información. Neste caso, o estándar utilizado é un estándar de comunicación inalámbrico, polo que o medio de transmisión é o aire. Nesta práctica simúlase un canle AWGN (Additive White Gaussian Noise) debido a que é un tipo de canle que se asemella a moitos fenómenos de interferencia na vida real, como pode ser o ruído térmico. A canle modélase como: $\vec{r} = \vec{s} + \vec{n}$, onde o sinal recibido é igual ao sinal emitido máis a interferencia da canle.

Demodulador. O demodulador forma parte do receptor, e o seu traballo é recuperar o fluxo de bits transmitido a partir da información que porta a portadora. Para isto o demodulador debe estimar cal é o símbolo transmitido, e despois converter os símbolos a bits. Para que o demodulador funcione, debe ser compatible co modulador.

Implementación en Matlab a través do modelo discreto equivalente

Para a implementación separei código en sete módulos. Ilústrase o funcionamento a partir dun caso de proba de 12 bits:

- **modulate.m**: implementa o modulador. En función dos parámetros de entrada, establece a dimensión das bases da modulación e modula o fluxo de bits a partir dun vector de símbolos adecuado a cada modulación.

```
% modulation type checking and modulation computation
if (strcmp(modulation_type, "PAM"))
    modulation = pam(modulation_levels, ordering);
    dimension = 1;
    complex = false;
elseif (strcmp(modulation_type, "PSK"))
    modulation = psk(modulation_levels, ordering);
    dimension = 2;
    complex = true;
elseif (strcmp(modulation_type, "QAM"))
    modulation = qam(modulation_levels, ordering);
    dimension = 2;
    complex = true;
else
    error('Unsupported modulation type. Supported modulations: PAM, PSK, QAM');
end
% reshaping matrix so that it fits the number of bits/symbol
input_matrix = reshape(input_bitstream, log2(modulation_levels), []);
% modulation computation
modulated_stream = modulation(bi2de(input_matrix', 'left-msb')+1);
```

Como se pode observar no código, ao primeiro obtense o vector de símbolos para a modulación. Despois, reorganízase o vector como unha matriz de dúas dimensións, de tal xeito que en cada columna quede o equivalente a un símbolo, e por último, indexamos o vector de símbolos da modulación a partir dos da matriz; que pasa a ser outro vector debido a que se fai unha conversión por columnas a decimal, o que nos dá a posición (comezando a contar dende 0) do símbolo no vector de símbolos da modulación. Súmaselle 1 xa que Matlab indexa dende 1 ata N. Así obtense o vector de símbolos modulados. Todo este proceso pódese facer chamando á función do módulo *modulate*:

```
bits = randn(1,12)>0.5

bits =

    1x12 logical array

    0    0    0    0    1    0    0    1    0    0    1    1

modulate(bits, uint8(4), "PAM", 'bin')

ans =

    -3    -3     1    -1    -3     3
```

- **awgn.m**: neste módulo emúlase a canle AWGN en base a dous parámetros, a dimensión da modulación (se 1, só ruído real, se 2, real e complexo). Como a canle é de ruído aditivo, pódese calcular simplemente mediante a adición de vectores. O ruído créase en relación a un parámetro de simulación, N_0 , e segue unha distribución gaussiana de $\mu = 0$ e $\sigma = \frac{N_0}{2}$. O parámetro N_0 calcúlase neste módulo a partir do valor de $\frac{E_b}{N_0}$.

```
% compute symbol energy
symbol_energy = mean(abs(modulated_stream).^2);
% compute bit energy
bit_energy = symbol_energy / double(bits_per_symbol);
% compute N0
N0 = bit_energy / (10^(dBEBN0/10));
```

```

if (dimension == 1)
    % creates gaussian noise with mean 0 and tipic deviation N0/2
    noise = sqrt(N0/2) * randn(size(modulated_stream));
    % adds noise to the modulated stream
    noisy_modulated_stream = modulated_stream + noise;
elseif ((dimension == 2) & complex)
    % creates gaussian noise with mean 0 and tipic deviation N0/2
    real_noise = sqrt(N0/2) * randn(size(modulated_stream));
    imag_noise = sqrt(N0/2) * randn(size(modulated_stream))*1j;
    noisy_modulated_stream = modulated_stream + real_noise + imag_noise;
end

```

Aquí vese cun exemplo a partir do vector de símbolos modulados anterior:

m =

−3   −3   1   −1   −3   3

[recv, e_bit, e_simbolo, n0] = awgn(m, uint8(log2(4)), uint8(1), false, 5)

recv =

−4.9284   −2.2008   1.8532   −1.6854   −2.9138   1.3956

e_bit =

3.1667

e_simbolo =

6.3333

n0 =

1.0014

- **demodulate.m:** o demodulador realiza exactamente a operación inversa ao modulador, partindo dende o mesmo vector de símbolos da modulación.

```

% modulation type checking and modulation computation
if (strcmp(modulation_type, "PAM"))
    modulation = pam(modulation_levels, ordering);
elseif (strcmp(modulation_type, "PSK"))
    modulation = psk(modulation_levels, ordering);
elseif (strcmp(modulation_type, "QAM"))
    modulation = qam(modulation_levels, ordering);
else
    error('Unsupported_modulation_type. Supported_modulations: PAM, PSK, QAM');
end
% vector replication to parallel contrast of input stream
input_matrix = repmat(modulated_stream, length(modulation), 1);
% correlate modulated input with modulation
input_matrix = input_matrix - modulation.';
% get the position to which symbol demodulates
[~, pos] = min(abs(input_matrix));
% returning bitstream
demodulated_stream = logical(reshape(de2bi(pos-1, 'left-msb'), 1, []));

```

Do mesmo xeito ca no modulador, obtense o vector de símbolos da modulación. Replícanse as filas do vector de símbolos para poder calcular a distancia euclídea a todos os símbolos cunha soa instrución. Despois extráese a posición do símbolo na constelación a través do mínimo, que Matlab faíno por columnas, e por último simplemente se desfai a tradución, pasando a binario as posicións correspondentes. Pódese observar o seguinte exemplo:

```
demodulate(recv, uint8(4), "PAM", 'bin')

ans =

    1x12 logical array

    0    0    0    0    1    0    0    1    0    0    1    0
```

Onde se pode observar que houbo un erro da demodulación.

- **transmit.m:** é unha abstracción do sistema, que xa fai todo o proceso de modulación, transmisión pola canle e demodulación.
- **pam.m:** devolve un vector cos símbolos da modulación M-PAM. Concretamente, calcula os vectores a partires da expresión $s_i = 2k + 1 - M \quad \forall k = 0, \dots, M - 1$.
- **psk.m:** devolve un vector cos símbolos da modulación M-PSK. Concretamente, calcula os vectores a partires da expresión $s_i = \sqrt{\frac{1}{2}}\cos(\theta_k) + \sqrt{\frac{1}{2}}\sin(\theta_k)j \quad \forall k = 0, \dots, M - 1$ onde $\theta_k = \frac{2\pi k}{M}$.
- **qam.m:** devolve un vector cos símbolos da modulación M-QAM. Bótase man da función *qammod* do *Communications toolbox* de Matlab.

Isto todo xúntase no script *p1.m* no cal se executan as transmisións e xéranse as figuras. Para o cómputo das BER empíricas, simplemente se dividen o número de erros de cada transmisión entre o número de bits transmitidos. Para o cómputo das BER teóricas, por outra banda, realízase por medio de substitucións nas fórmulas teóricas dos datos concretos para cada transmisión.

Resultados

O script xera 9 gráficas. As primeiras 5 figuras amosan as BER empíricas e teóricas das modulacións 4-PAM, BPSK, QPSK, 16-QAM, 64-QAM. Nas 4 restantes temos:

- **Figura 6:** BER para BPSK, QPSK, 16-QAM, 64-QAM utilizando todas Gray Mapping.
- **Figura 7:** BER para BPSK natural, QPSK con e sen Gray Mapping e a BER teórica de QPSK.
- **Figura 8:** BER para 16-QAM con e sen Gray Mapping e a súa correspondente BER teórica.
- **Figura 9:** BER para 64-QAM con e sen Gray Mapping e a súa BER teórica.

De entre todas as figuras podemos salientar dúas cousas: primeiro, que cantos menos niveis teña unha modulación, menor a súa probabilidade de erro de símbolo e, por tanto, mellor rendemento; e segundo, que ao utilizar Gray Mapping para minimizar o erro de bit (malia non modificar o erro de símbolo) obtemos o mellor rendemento posíbel, xa que coincide coa probabilidade de erro teórica. A probabilidade de símbolo non ten por qué coincidir coa probabilidade de bit posto que un erro de símbolo pode implicar máis dun erro de bit. Gray Mapping reduce a taxa de erros de bit xa que reordea a constelación de tal xeito que un símbolo só teña símbolos veciños nos que cambie un bit. Isto fai que se manteña o erro de símbolo, pero a taxa de erros de bit se divida entre $\log_2(M)$. Usando Gray Mapping obtemos unhas taxas de erro de bit semeellantes ás teóricas. Outro aspecto interesante é o relacionado co parámetro de simulación E_b/N_0 . Este parámetro é unha medida normalizada da «relación sinal ruído» da canle, polo cal canto maior sexa a «cantidade de sinal» respecto á «cantidade de ruído», menos relevante será a interferencia da canle AWGN nos símbolos transmitidos, derivando en unha menor taxa de fallo. En síntese, o valor de E_b/N_0 é inversamente proporcional á taxa de erro. Os valores concretos de BER vense completamente ao executar o script, debido a que se pode ampliar. Tamen podemos caer na tentación de pensar que PSK é o mellor esquema de modulación, debido a que ten a menor taxa de erros, pero isto só se cumpre se temos poucos niveis da modulación, como se pode observar nas «Figure 5» e «Figure

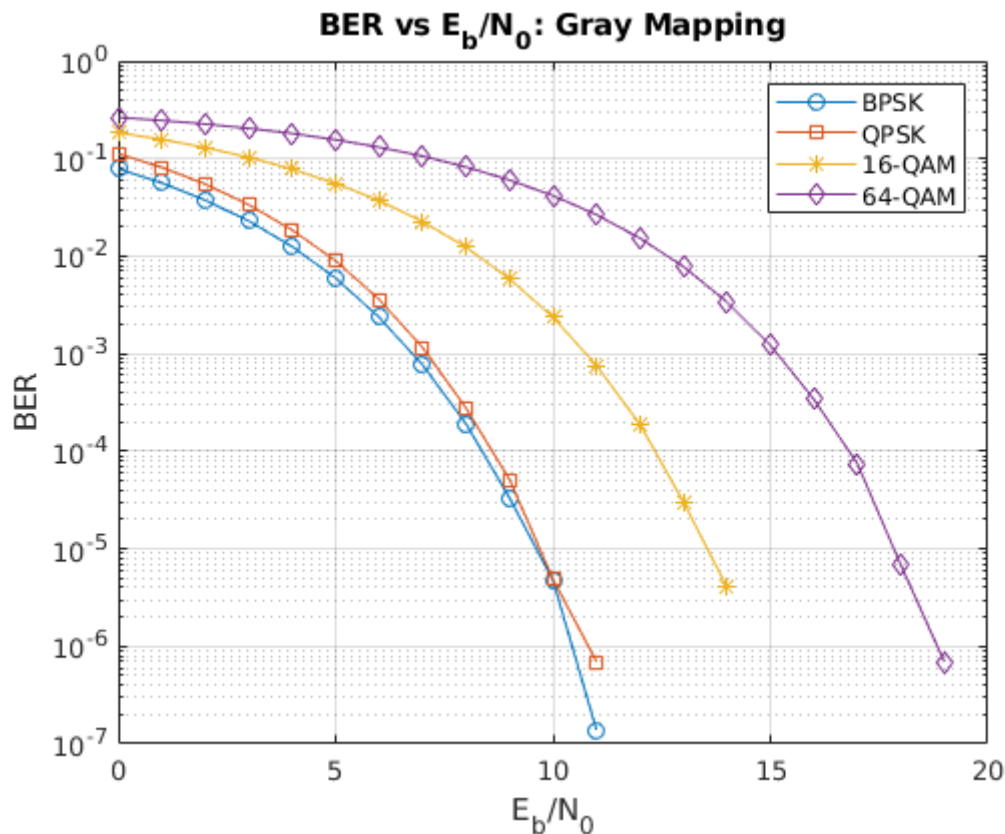

Figure 1: Figura 6

6». Este aumento tan drástico das taxas de erro en PSK débese á forma da constelación, pois aumentar o número de niveis, implica aumentar o número de símbolos veciños no mesmo espazo, polo cal dá maior taxa de erro, como se pode observar na imaxe das constelacións.

Conclusión

Ante a vista dos resultados anteriores, vemos que o mellor esquema de modulación é PSK, sempre que traballemos con valores baixos de M . Pero podemos comprender o uso dos dous tipos de modulación tendo en conta que IEEE 802.11n é un estándar de comunicación inalámbrico. Hoxe en día, a maior parte dos usuarios conéctanse a redes inalámbricas dende dispositivos pequenos e portables, onde hai múltiples dispositivos de distintos propósitos emitindo ondas de radio, xa sexa para comunicarse ou como residuo. O método da modulación soluciona inconvenientes particularmente importantes neste medio, como o tema do tamaño dos dispositivos necesarios, pois a lonxitude de onda é inversamente proporcional á frecuencia ($\lambda = \frac{c}{f}$), o que permite dispoñer de antenas moi pequenas, que poden ser inseridas dentro de equipos informáticos compactos se se usan portadoras de alta frecuencia. Ademais, cando medimos a calidade dunha comunicación, podemos medir dous parámetros:

- **Velocidade da comunicación:** supoñendo un período de símbolo igual, a máis niveis de modulación, enviamos máis información na mesma unidade de tempo.
- **Tasa de fallos:** en entornos de moito ruído, debemos usar modulacións que nos permitan obter baixas taxa de erros para valores baixos de E_b/N_0 .

Tendo en conta iso, podemos ver que as modulacións BPSK e QPSK son moi boas para entornos con moita interferencia, porque son as que conseguen a menor taxa de fallos, sobre todo aplicando Gray Mapping, pero en entornos onde a interferencia sexa baixa podemos aumentar a velocidade da comunicación utilizando esquemas de modulación que nos permitan enviar moitos bits por símbolo con pouca taxa de erros, onde son particularmente boas as modulacións QAM.

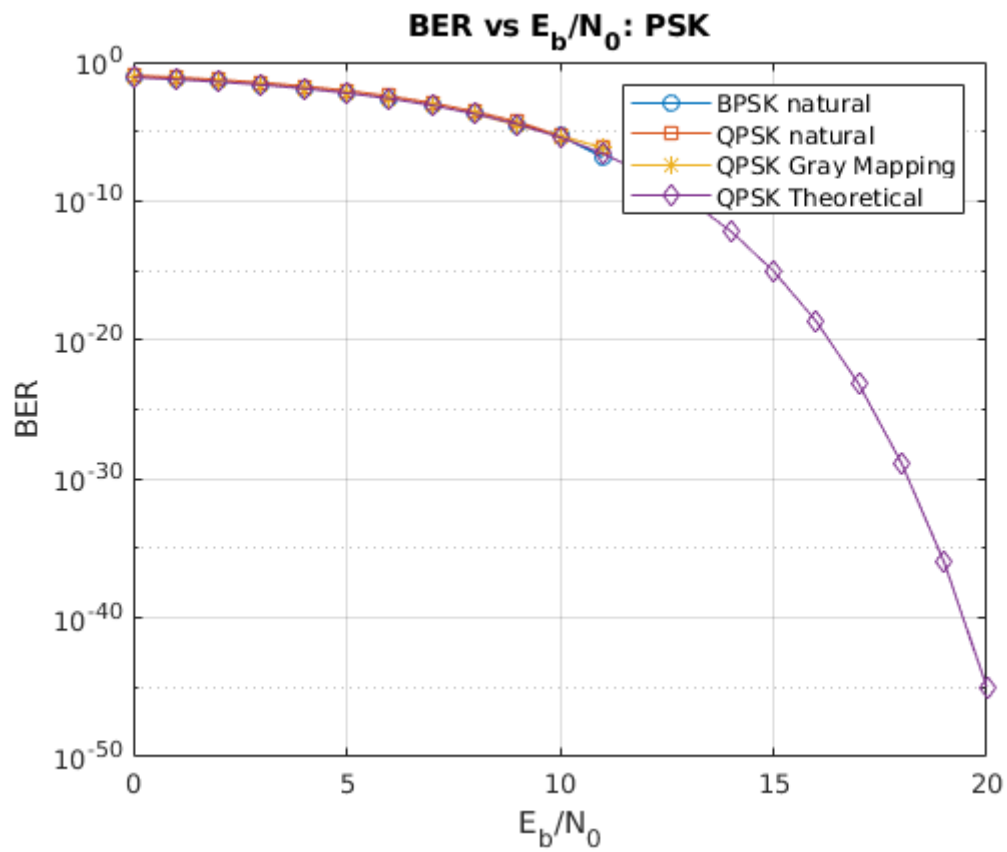

Figure 2: Figura 7

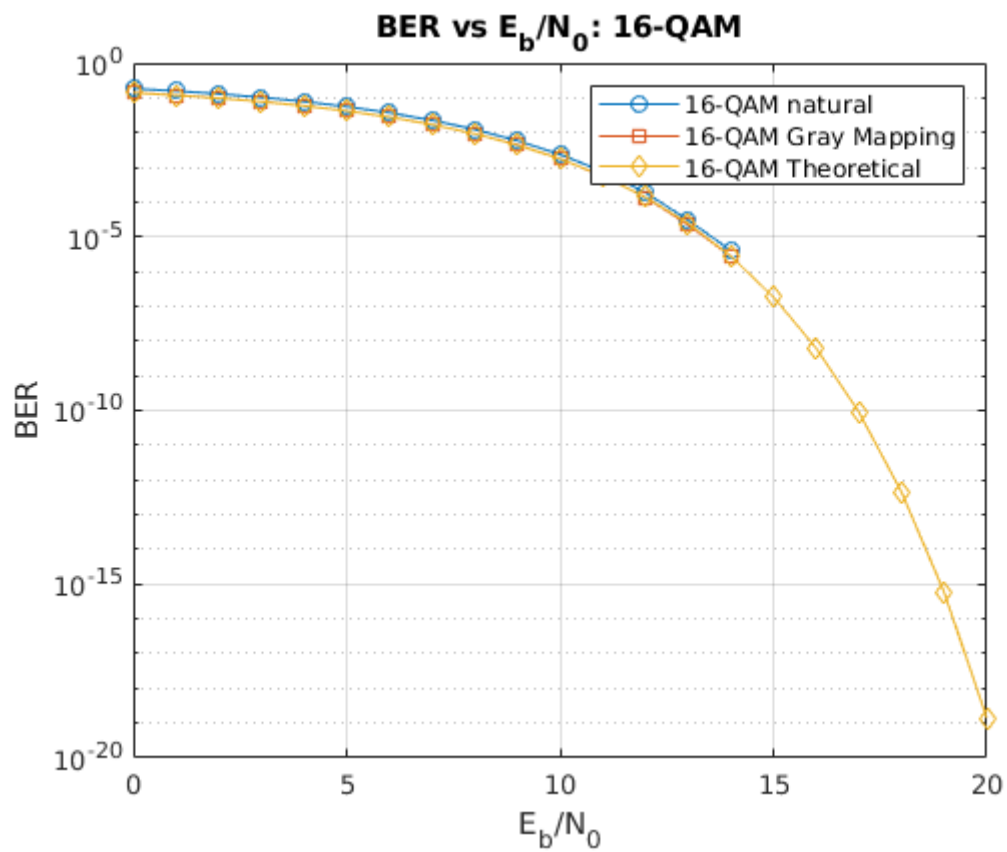

Figure 3: Figura 8

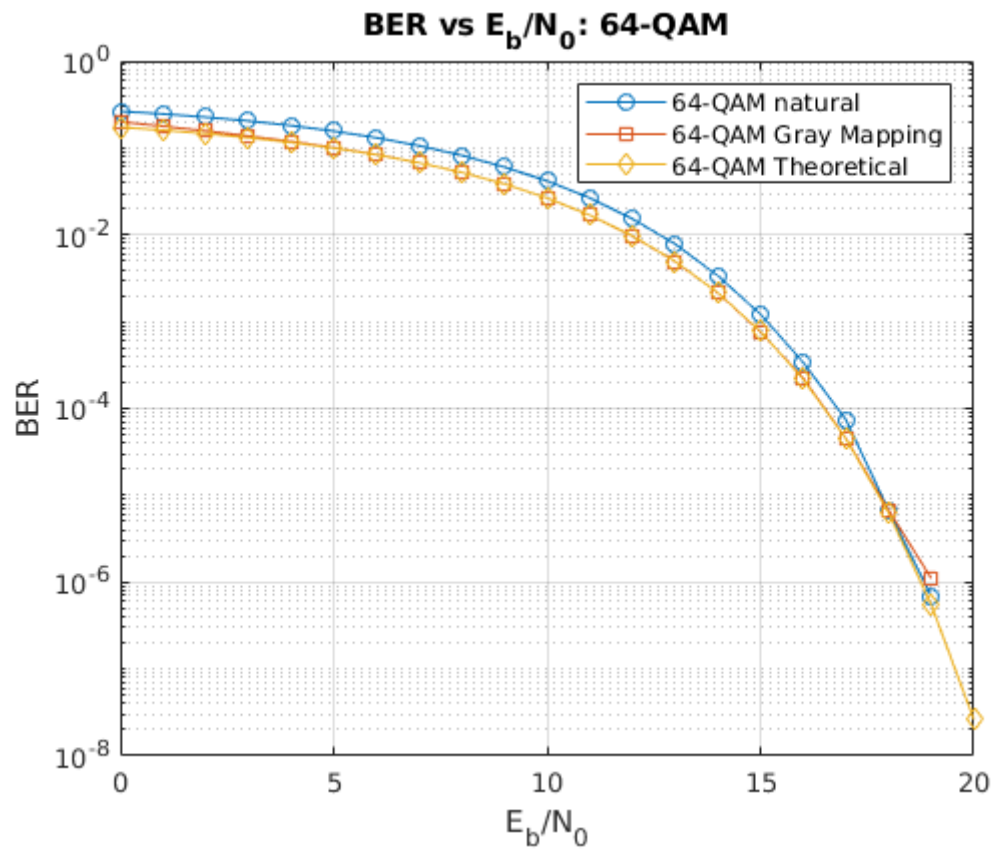

Figure 4: Figura 9

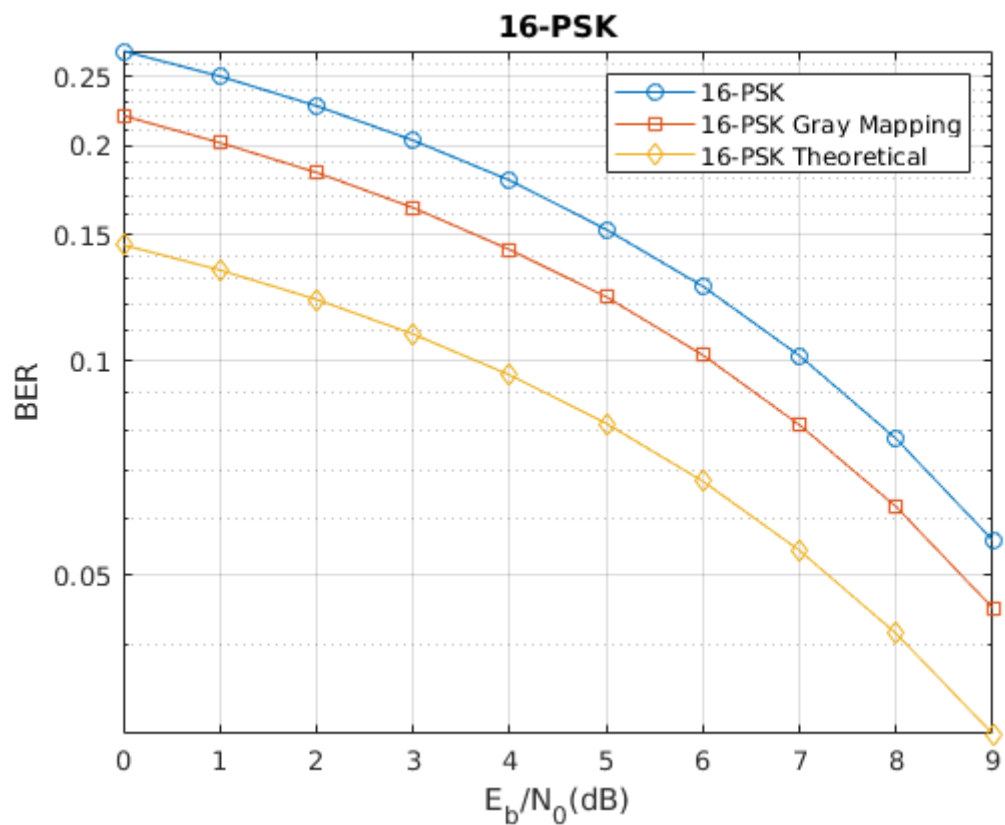

Figure 5: Valores de BER para 16-PSK con e sen Gray Mapping

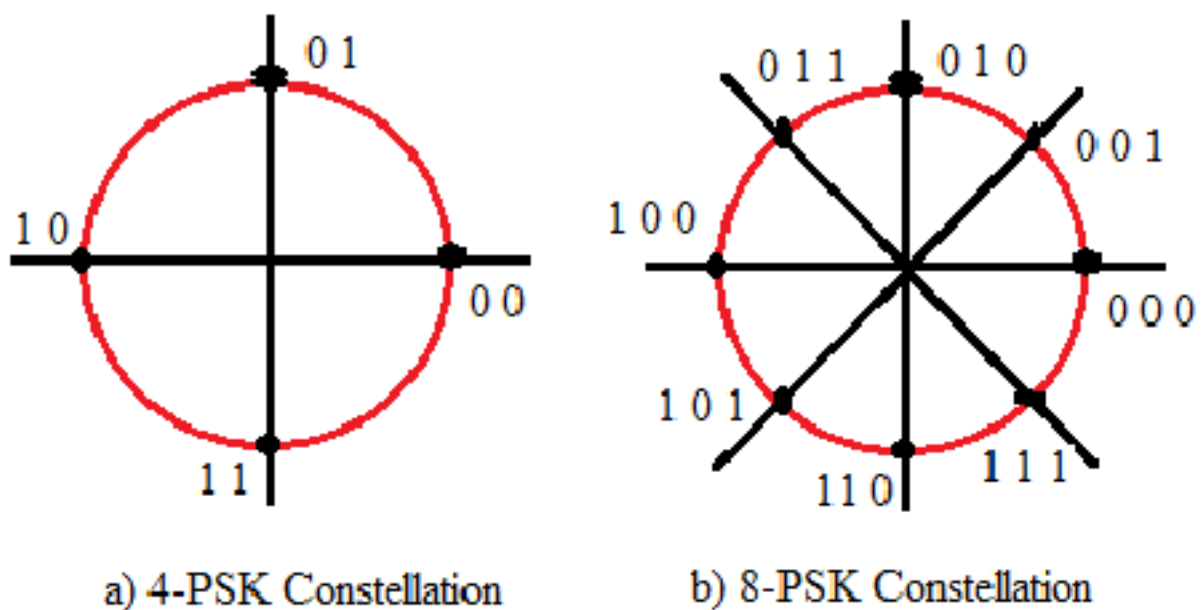

Figure 6: Constelación de QPSK e 8-PSK. Pódese ver como ao aumentar M aumenta o número de símbolos sobre a circunferencia, pero non aumenta o tamaño da mesma, provocando que diminúa a separación e as colas de probabilidade de superpoñan máis.

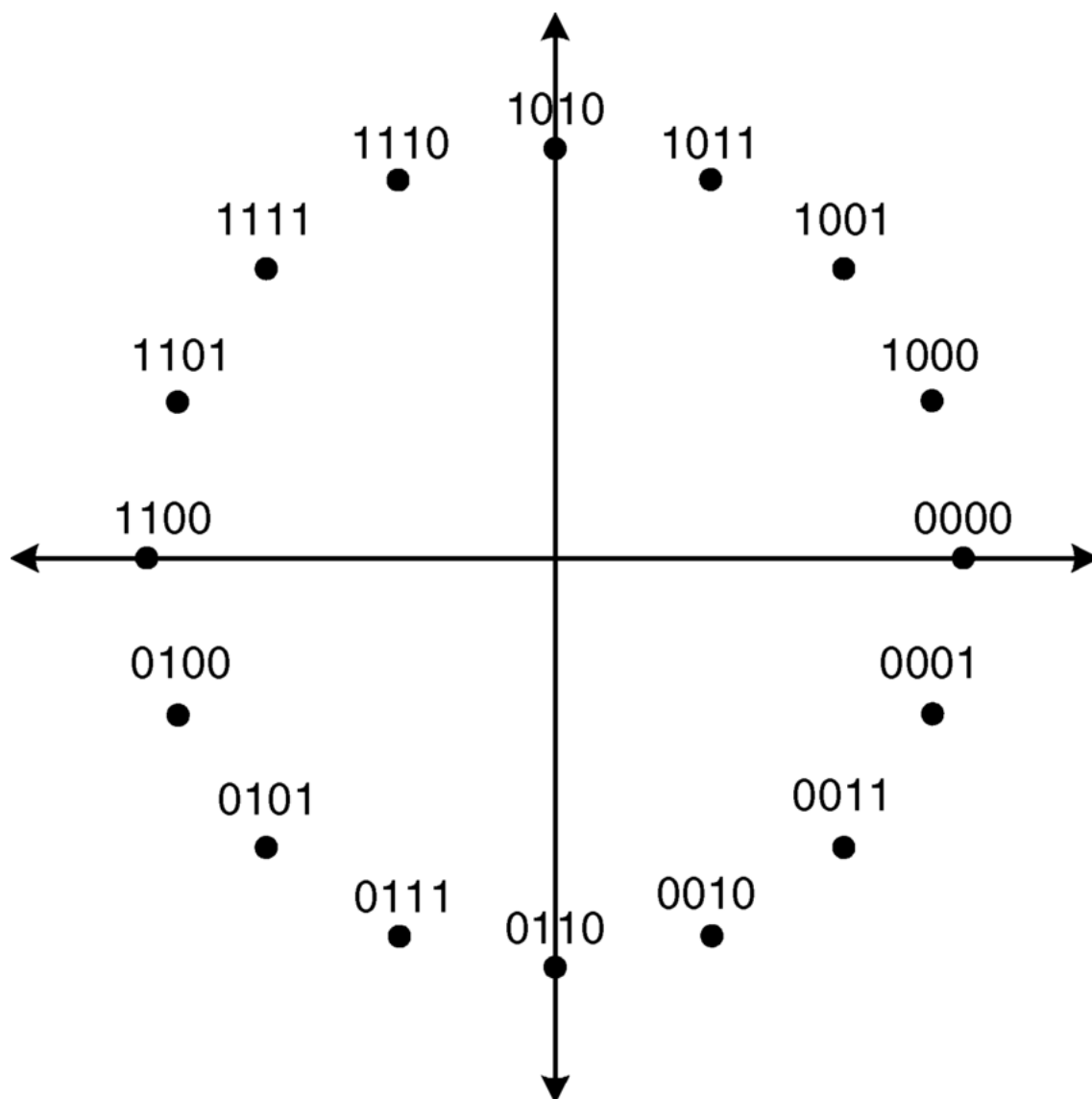

Figure 7: Constelación da modulación 16-PSK